

Kaupungin ja kaupunkikonsernin vuoden 2020 tilinpäätös

2602/02.02.01/2021

KHALL 29.03.2021 § 71

Kuntalain (410/2015) 113 §:n mukaan kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutusvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja.

Kirjanpitolain soveltaminen kunnan kirjanpidossa näkyy tilinpäätöksen sisältövaatimuksissa. Tase laaditaan kirjanpitoasetuksen mukaisesti. KPA 1:6 §:n tasekaava on yhteinen kaikille kirjanpitovelvollisille. KPL:n mukainen tase antaa mahdollisuuden arvioida kunnan omavaraisuutta ja velkaisuutta samoilla tunnusluvulla muiden kirjanpitovelvollisten kanssa.

Tuloslaskelma perustuu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeeseen. Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulo-rahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tuloslaskelmakaavan mukaan toiminnan tuotot ja kulut ryhmitellään tulo- ja menolajeittain.

Tilinpäätökseen sisältyvä rahoituslaskelma täydentää tilinpäätösinformaatiota osoittamalla tulo-rahoituksen määrän ja riittävyden investointien ja pääoman palautusten kattamiseen. Rahoituslaskelma osoittaa myös rahoitustarpeen, jonka kunta joutuu kattamaan lainanotolla tai vähentämällä rahoitus- ja vaihto-omaisuuteen sitoutuneita varoja. Rahoituslaskelman laatiminen perustuu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeeseen.

Talousarvion toteutusvertailu antaa tietoja kunnan varainkäytöstä kunnan päättäjille, asukkaille ja sidosryhmille. Toteutusvertailun tiedot saadaan talousarviosta ja toteutuneesta kirjanpidosta. Seuranta on sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on määrärahat ja tuloarviot eri toiminnoille hyväksynyt.

Tilinpäätökseen kuuluu toimintakertomus, jonka laatimisesta vastaa kaupunginhallitus. Kuntalain (410/2015) 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tuloksen käsittelystä.

Pyhäjärven kaupungin tilinpäätös vuodelta 2020

Toteutuneet ulkoiset toimintatuotot olivat 3.993.337 euroa ja toimintakulut olivat 42.760.856 euroa. Toimintakatteeksi muodostui yhteensä -38.767.519 euroa, joka jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuoden 2020 talousarvioon verrattuna ulkoiset toimintatulot toteutuivat 101,1 % sekä toimintakulut 97,2 %. Ulkoiset toimintatuotot ylittyivät 42.018 euroa sekä toimintakulut alittuivat 1.247.370 euroa talousarvioon verrattuna. Toimintakate alittui 1.289.388 euroa talousarvioon verrattuna. Toimintakate toteutui 96,8 % vuoden 2020 muutettuun talousarvioon verrattuna.

Pyhäjärven kaupungin toimintakulut sisältävät Peruspalvelukuntayhtymä Selänteelle maksetut hallinnosta ja palveluista aiheutuneet kustannukset. Pyhäjärven osuus hallinnon ja palvelujen kustannuksista oli 26.338.392 euroa. Selänteen kuntayhtymävaltuusto päätti 12.11.2020 määrärahalisäyksestä Pyhäjärven palvelujen osalta, joka oli kokonaisuudessaan 600.000 euroa. Pyhäjärven kaupunki ei vienyt tätä muutosta omaan talousarvioonsa, sillä kuntayhtymä teki omilla valtuuksillaan lisämäärärahapäätöksen erittäin myöhään.

Selännepalvelujen kustannukset alittuivat 109.337 euroa vuoden 2020 muuttamattomaan talousarvioon verrattuna. Talousarvion toteutuma oli 99,56 % koko Selännepalvelujen osalta. Selännepalvelujen kustannusten osuus oli 63 % Pyhäjärven kaupungin ulkoisista menoista.

Investointien toteutuma oli yhteensä 1.503.937 euroa. Toteutuma oli 89,1 % talousarvioon varatusta määrärahasta.

Tuloveroprosentti vuonna 2020 oli 21,75 %. Verotulokertymä oli yhteensä 21.717.394 euroa, toteutuma talousarvioon verrattuna oli 105,6 %. Verohallinnon laatiman selvityksen perusteella vuoden 2019 verokorttiuudistuksesta johtuva kertymävaje alkoi korjaantua suurelta osin vasta joulukuussa 2019 tehdyissä ennakonpidätyksissä sekä tämän jälkeen. Vuoden 2019 tilityksiin liittyvä korjausliike näkyi siten voimakkaammin vasta tammikuussa 2020. Lopullisesti vaje korjaantui kuitenkin vasta vuoden 2019 verotuksen valmistuttua heinäkuusta 2020 alkaen.

Kuntien yhteisöveron jako-osuutta korotettiin 32,13 %:sta 42,13 %:iin

verovuonna 2020, jonka perusteella kuntien yhteisöverotulokertymä oli arvioitua suurempi. Vastaavasti valtion osuus verosta aleni saman verran. Tämä oli myös osa koronavirusepidemiaan liittyvää kuntien tukemisen toimenpiteiden kokonaisuutta.

Valtionosuuksia kertyi 19.460.574 euroa, joka toteutui 101,8 % talousarvioon verrattuna. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 26.10.2020 § 65 lisämäärärahamuutoksen valtionosuuksiin, jossa määrärahavarausta lisättiin 1.180.000 eurolla. Määrärahamuutokset perustuivat valtionosuuksien muutospäätöksiin, jotka kohdistuivat mm. laitoshoidon uuteen henkilöstömitoitukseen sekä koronavirusepidemiasta aiheutuvien taloudellisten vaikutusten korvaamiseen kunnille. Valtionosuuksia kertyi 340.574 euroa enemmän kuin talousarviossa oli varauduttu. Valtio osallistui Pyhäjärven kaupungin koronakustannuksiin valtionosuuksien lisäyksinä, joiden vaikutus oli noin 1,3 M€.

Vuosikate oli 2.125.644 euroa, mikä merkitsee sitä että toiminnan kokonaistulot riittivät kattamaan kokonaismenot. Poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 1.839.058 euroa. Satunnaisiin menoihin kirjattiin Pyhäsalmen Lentokenttä Oy:n osakkeisiin liittyvä kulukirjaus. Tilikauden tulokseksi muodostui 88.445 euroa. Poistoerojen muutosten jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 426.871 euroa.

Poistoeron muutokset on käsitelty aikaisempien suunnitelmien mukaisesti. Tilinpäätöksessä on tuloutettu tehtyjä poistoeroja yhteensä 338.427 euroa.

Tilikauden ylijäämä lisätään taseen edellisten tilikausien ylijäämään kuluvan vuoden kirjanpidossa, jonka jälkeen kumulatiivinen ylijäämä on 1.171.872 euroa.

Lainakanta oli vuoden 2020 lopussa 30.252.319 euroa, joka on 6.011 euroa/asukas. Tilinpäätösvuonna nostettiin talousarviolainaa 6,07 M€ kuten oli talousarviossa hyväksytty. Omavaraisuusaste 31.12.2020 oli 44,9 %. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta.

Vuoden 2020 positiiviseen tulokseen vaikuttivat olennaisesti peruspalvelujen valtionosuuden korotukset, jotka olivat kokonaisuudessaan noin 1,44 M€. Koronatukien osuus valtionosuuksista oli noin 1,3 M€. Yhteisöveron jako-osuuden 10 %-yksikön korotuksen vaikutus tulokseen oli noin 0,8 M€. Valtionosuuksien korotuspäätökset perustuivat valtion lisätalousarviokäsittelyihin vuonna 2020. Yhteisöveron jako-osuuden korotus oli myös osa koronavirusepidemiaan liittyvää kuntien tukemisen toimenpiteiden kokonaisuutta, jonka tarkoituksena oli turvata peruspalvelujen järjestämisen edellytykset ja helpottaa poikkeustilanteesta johtuvia kuntien talouden haasteita.

Pyhäjärven kaupungin talousarviovuoden ja taloussuunnitelmavuosien talouden alijäämän kurominen umpeen talouden tasapainotustoimenpiteillä on jatkossakin erittäin tärkeää.

Oheismateriaalina nro 1

- Pyhäjärven kaupungin vuoden 2020 tilinpäätös ja toimintakertomus.

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus

1. Hyväksyy vuoden 2020 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen.
2. Allekirjoittaa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2020.
3. Valtuuttaa keskustoimiston tekemään tarvittaessa teknisiä tarkistuksia ja täsmennyksiä tilinpäätösasiakirjaan.
4. Jättää tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2020 tilintarkastajien tarkastettavaksi ja tarkastuslautakunnan arvioitavaksi valtuuston asettamien tavoitteiden osalta.
5. Saattaa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2020 tarkastuslautakunnan käsittelyn jälkeen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.
6. Esittää valtuustolle, että tilikauden ylijäämä 426.871,49 euroa siirretään taseen oman pääoman yli- / alijäämätilille.

Päätös:

Kaupunginjohtaja Henrik Kiviniemi esitteli vuoden 2020 tilinpäätöksen toiminnan ja talouden perusteet kaupunginhallitukselle.

Toimialueiden osalta vuoden 2020 tilinpäätöksen esittelivät:

Alueelliset maaseutupalvelut

Maaseutujohtaja Pasi Liikanen

Sivistystoimi, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvointijohtaja, (sivistysjohtaja) Jukka Lehtosaari

Tekninen toimi ja investoinnit

Tekninen johtaja Sami Laukkanen

Yleishallinto

Hallinto- ja talousjohtaja Sari Nissilä

Elinkeinojen kehittäminen

Kaupunginjohtaja Henrik Kiviniemi

Kaupungin ja kaupunkikonsernin talouden toteutuminen ja tunnusluvut

Hallinto – ja talousjohtaja Sari Nissilä

Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy

Toimitusjohtaja Henrik Kiviniemi

Kaupunginhallitus piti kokoustaun klo 19.47-19.57.

Puheenjohtaja suoritti kokoustaun jälkeen nimenhuudon. Paikalla etäyhteys Teams -kokouksessa olivat Asko Kauranen, Jorma Leskinen, Mirja Hynninen, Heikki Koski, Eeva-Riitta Pappila, Kjell Kurtén, Raija Leppäharju, Henrik Kiviniemi, Kirsti Kinnunen, Jukka Tikanmäki, Jouni Jussinniemi ja Asko Torssonen.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan päätösehdotuksen kohdat 1-6.

TARKLTK1 § 44

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Tällaisia ovat tilintarkastuskertomukseen sisältyvät asiat, kuten vastuuvapauden myöntäminen. Tilintarkastajan on viimeistään toukokuun loppuun mennessä tarkastettava julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös.

Kuntalain 125 §:n mukaan tilintarkastajan on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on myös esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle (tilivelvollinen) myöntää vastuuvapaus. Jos tilintarkastaja havaitsee, että kunnan hallintoa ja taloutta on hoidettu vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen, tilintarkastuskertomuksessa on tehtävä asiasta tilivelvolliseen kohdistuva muistutus. Muistutusta ei voida kohdistaa valtuustoon.

Tarkastuslautakunnan on hankittava tilintarkastuskertomuksessa tehdystä muistutuksesta asianomaisen selitys sekä kaupunginhallituksen lausunto. Valtuusto päättää toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan valmistelu, tilintarkastuskertomus ja siinä tehty muistutus antavat aiheita. Hyväksyessään tilinpäätöksen valtuusto päättää vastuuvapaudesta tilivelvollisille.

BDO Audiator Oy:n vastuunalainen tilintarkastaja Risto Hyvönen on antanut 3.5.2021 tilintarkastuskertomuksen Pyhjärven kaupungin vuoden 2020 hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tarkastamisesta. Tilintarkastuskertomukseen ei sisälly kuntalain 125 §:ssä tarkoitettua tilivelvolliseen kohdistuvaa muistutusta.

Vastuunalainen tilintarkastaja esittää tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tilikaudelta 1.1.-31.12.2020.

Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan päätösehdotus:

Tarkastuslautakunta päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto

- 1) merkitsee tilintarkastuskertomuksen tiedoksi vuodelta 2020;
- 2) hyväksyy tilinpäätöksen vuodelta 2020;

3) myöntää vastuuvapauden kaupungin hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja tilivelvollisille viranhaltijoille vuodelta 2020.

Päätös:

Hyväksyttiin.